

12. 9. 2019

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela ECRIS-TCN: zvýšení bezpečnosti v EU - hlavní přínosy?

ECRIS nebo-li Evropský informační systém rejstříku trestů (dále jen „ECRIS“) je elektronický informační systém, který umožňuje snadnou a rychlou výměnu informací o případech odsouzení v trestních věcech v jednotlivých členských státech Evropské unie (dále jen „EU“). V červnu tohoto roku vstoupil v platnost evropský legislativní „balíček“, který obsahuje nové nařízení a směrnici, jež do budoucna rozšiřují kompetence celého systému ECRIS. Jaká bude právní úprava a jaké důsledky s sebou přinese nový balíček, vám odpoví tento článek.

ECRIS: Platná právní úprava

Myšlenka zavedení tohoto informačního systému souvisí s rozšiřováním prostoru svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii. V soudní praxi vyvstala potřeba zjištění informací o pachateli, který byl odsouzen i v jiné členské zemi EU. Tento systém umožňuje soudům, státním zástupcům a příslušným správním orgánům prostřednictvím určeného ústředního orgánu v každém státě dosáhnout potřebných informací o odsouzení konkrétního občana EU bez ohledu na to, ve kterém státě byl pachatel odsouzen. Již od roku 2012 je rejstřík trestů jakožto ústřední národní orgán v České republice pověřený spoluprací s ECRIS a odpovídá za výměnu informací o odsouzených. Ústřední orgány členských států nemají přímý přístup k databázím rejstříku trestů jiných států, nicméně pouze zasílají **na základě žádosti** požadované informace jiným členským státům EU. Laicky lze tento systém chápat jako propojení databází rejstříků trestů ze všech členských států EU.

HARTMANOVÁ & STEININGER
ADVOKÁTI / RECHTSANWÄLTE / ATTORNEYS

Soustava ECRIS je **decentralizovaná**, tedy veškeré údaje z rejstříků trestů jsou uloženy výhradně ve vnitrostátních databázích členských států. Členský stát, jehož je odsouzený státním občanem, je **archivem pro všechny odsouzení dané osoby**. Odsoudí-li členský stát osobu nemající jeho státní příslušnost, je povinen co nejdříve zaslat informace o tomto odsouzení členskému státu, jehož je pachatel státním občanem. Veškeré předávání informací se provádí **elektronicky ve standardizovaném evropském formátu s využitím tabulek**. Členský stát v nich vždy vyznačí **kategorii trestného činu a trestu nebo sankce**.

V současné době jsou do tohoto systému zapojeny všechny členské státy, nicméně ne všechny státy jsou navzájem propojené.^[1] Většina vyměněných informací se týká pouze občanů EU, přičemž každý členský stát EU vede evidenci pouze o svých státních občanech.

ECRIS-TCN: Nová právní úprava

Stávající právní úprava se řídila *rámcovým rozhodnutím Rady 2009/315/SVV ze dne 26.2.2009 o*

organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy a rozhodnutím Rady 2009/316/SVV ze dne 6.4.2009 o zřízení Evropského informačního systému rejstříku trestů. Dne **11.6.2019** vstoupilo v platnost nařízení EP a Rady EU 2019/816 ze dne 17.4.2019 (dále jen „**Nařízení**“) a poté dne **27.6.2019** směrnice EP a Rady (EU) 2019/884 ze dne 17.4.2019, která má být členskými státy provedena **do 28.6.2022**.

Důvodem pro přijetí těchto nových předpisů byla skutečnost, že ačkoliv stávající právní úprava umožňuje evidenci odsouzených, kteří jsou **příslušníky třetích zemí a osob bez státní příslušnosti**, neexistuje nicméně společný jednotný evropský postup nebo mechanismus, jakým způsobem tuto výměnu informací o nich účinně provádět. Proto bude zapotřebí zavést nový systém, tzv. **ECRIS-TCN**.

Nový balíček zavádí možnost požadovat informace z rejstříku trestů o odsouzeních vydaných vůči státnímu příslušníkovi třetí země, a to pro účely trestního řízení. Dožadovaný stát poté předá informace o všech odsouzeních vydaných v dožadovaném státě, ale i ve třetích zemích zanesených v jejich rejstříku trestů. Nový systém ECRIS-TCN by měl obsahovat informace o totožnosti státních příslušníků třetích zemí odsouzených trestním soudem v Unii - *alfanumerické údaje* (příjmení, jméno, přezdívký atd.), *zobrazení obličeje odsouzeného* (bude na členském státu, zda uchovávání tohoto údaje ve svém právním systému zakotví) a *údaje o otiscích prstů*^[2] (pouze za předpokladu, že byly získány v rámci trestního řízení). Postup bude takový, že v případě každého odsouzeného státního příslušníka třetí země ústřední orgány odsuzujícího členského státu pořídí datový záznam v centrálním systému, který bude obsahovat všechny náležitosti dle čl. 5 odst. 1 Nařízení (např. jméno, příjmení, státní příslušnost, otisky prstů aj.).

ECRIS-TCN také předpokládá, že bude spolupracovat za účelem identifikace členských států také s Eurojustem, Europolem či Úřadem evropského veřejného žalobce.^[3]

Nařízení také stanoví oprávnění příslušníků třetích zemí zažádat o přístup do ECRISU-TCN k osobním údajům, na jejich opravu a vymazání a na omezení jejich zpracování podle platných pravidel EU. Žádost bude možné podat u ústředního orgánu kteréhokoli členského státu. Bude-li však podána žádost u jiného než odsuzujícího státu, tento ji neprodleně postoupí odsuzujícímu členskému státu.^[4]

Závěr

Od roku 2017 již stabilně funguje elektronický informační systém ECRIS, prostřednictvím kterého si členské státy EU předávají informace o odsouzení státních občanů EU. Nový legislativní balíček vydaný evropskými orgány přináší nová opatření v souvislosti s monitoringem odsouzení státních příslušníků zemí mimo EU. Domníváme se, že v nynější době migrace osob rozšíření pravomocí systému ECRIS má skutečně schopnost napomoci lepšímu zabezpečení bezpečnosti a práva na území Evropské unie. Na druhou stranu se tím „papírově“ více zatíží soudní systém jednotlivých členských států a může sloužit na úkor běžné činnosti těchto institucí. Další nevýhodou budou zvýšené náklady na technické úpravy k zajištění řádného fungování celého informačního systému.

Mgr. Kateřina Holubová,

advokátní koncipientka

Kateřina Vášová,
asistentka

[Hartmanová&Steininger, advokáti](#)

Kaprova 15/11
110 00 Praha 1

Tel.: +420 702 002 867
e-mail: katerina.holubova@hast-ak.com

[1] Více informací k dispozici >>> [zde](#).

[2] K rozšíření mimořádnou Radou ministrů spravedlnosti a vnitra o údaje o otiscích prstů došlo v r. 2015 po množství teroristických útoků v Paříži

[3] Čl. 14 a 15 Nařízení

[4] Čl. 25 Nařízení

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)